
2010-6-RE

CAUSA 2010-6-RE

Número de registre 77-2010. Recurs d'empara

AUTE DEL 12 D'ABRIL DEL 2010

BOPA núm. 23, del 21 d'abril del 2010

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 17 de febrer del 2010, per les representacions processals respectives dels Srs. Manel Gil Godoy i Manuel Espejo Espejo, mitjançant el qual interposen recurs d'empara contra la sentència del 20 de juny del 2006 i contra l'aute del 27 de maig del 2009, dictats pel Tribunal de Corts, i, contra la sentència del 27 de novembre del 2009 i contra l'aute del 28 de gener del 2010, dictats per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets recollits a l'article 10 de la Constitució i, atès que demanen al Tribunal Constitucional que "Es digni rebre el present escrit i, en sa virtut vulgui tenir per formulat RECURS D'EMPARA i, en el seu mèrits, admetre'l a tràmit, continuar el procediment pel seu curs i, en el seu dia, dictar Sentència amb els següents pronunciaments:

a) Que s'atorga l'empara sol·licitada per la representació processal dels Srs. Manuel GIL GODOY i Manuel ESPEJO ESPEJO en el present recurs.

b) Que es constata la lesió del dret del recurrent al procés degut, en les seves dues vessants, la referent al dret a un procés degut i a obtenir una decisió motivada en dret (Article 10.1) i el principi d'igualtat (Article 6) i la referent al principi de presumpció d'innocència (Article 10.2).

c) Que conseqüentment, s'anul·la totalment

-La Sentència del M. I. TRIBUNAL DE CORTS de data 20 de juny de l'any 2006 per ésser vulneradora de l'Article 10 de la Constitució.

-L'Aute de data 27 de maig de l'any 2009.

-La Sentència de data 27 de novembre de l'any 2009 dictats pel M. I. TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA D'ANDORRA – SALA PENAL-

d)Que es retrotreuen les actuacions al moment immediatament anterior al pronunciament de la Sentència del M. I. TRIBUNAL DE CORTS de data 20 de juny de l'any 2006 a fi que aquest deliberi i dicti una nova Sentència respectant els drets constitucionals anteriorment vulnerats.”

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 4 de març del 2010;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Juan Antonio Ortega Díaz-Ambrona;

Antecedents

Primer

El 20 de juny del 2006, el Tribunal de Corts va dictar una sentència mitjançant la qual, entre altres punts, condemnava, com a responsables penalment en concepte d'autors dels delictes majors continuat d'exportació il·lícita o tràfic de mercaderies sensibles definides a l'article 1 de la Llei del 4 de març de 1999 i detenció o circulació dins de la franja duanera de mercaderies sensibles en associació organitzada de diverses persones al Sr. Jordi Gil Godoy, sense la concurrència de circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal, a la pena de 18 mesos de presó ferma i 30.000,00 euros de multa, als Srs. Manel Gil Godoy i Manuel Espejo Espejo, sense la concurrència de circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal, a la pena de 18 mesos de presó condicional i 20.000,00 euros de multa cadascun i al Sr. Patrick René Joel Delriu amb la concurrència de la circumstància anàloga de plena col·laboració amb les autoritats, a la pena d'1 any de presó condicional i 30.000,00 euros de multa.

Es va acordar igualment el comís del tabac intervingut, així com els ròssecs obrant en el compte obert conjuntament amb els noms del processat Jordi Gil Godoy i la Sra. Cristina Ortega Gómez.

Segon

Els Srs. Manel Gil Godoy i Manuel Espejo Espejo van desistir dels seus recursos; tanmateix, el Sr. Jordi Gil Godoy va mantenir el recurs d'apel·lació i, seguidament, va presentar un recurs d'empara davant el Tribunal Constitucional.

Tercer

El 7 de setembre del 2007, en una sentència recaiguda en la causa 2007-12-RE, el Tribunal Constitucional va acordar declarar que havia estat vulnerat el dret a la presumpció d'innocència, reconegut per l'article 10.2 de la Constitució; estimar l'empara sol·licitada per la representació processal del Sr. Jordi Gil Godoy, anul·lar la sentència del Tribunal de Corts del 20 de juny del 2006 i les sentències de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia del 15 de desembre del 2006 i del 25 de gener del 2007 en el contingut d'aquestes resolucions relatiu al Sr. Jordi Gil Godoy i retrotraure les actuacions al moment previ a la celebració del judici oral davant del Tribunal de Corts per tal que decidís sobre la ratificació de la declaració del Sr. Patrick René Joel Delrieu o, en el seu

defecte, sobre la valoració conjunta de la resta de la prova.

Quart

El 26 de febrer del 2009, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència en què estimava el recurs d'apel·lació interposat pel Sr. Jordi Gil Godoy, revocava la sentència esmentada del Tribunal de Corts i absolia l'apel·lant dels delictes majors d'exportació il·lícita o tràfic de mercaderies sensibles definides a l'article 1 de la Llei del 4 de març de 1999 i detenció o circulació dins de la franja duanera de mercaderies sensibles en associació organitzada de diverses persones i en conseqüència deixava sense efecte el comís del ròssec obrant en el compte obert conjuntament amb els noms de Jordi Gil Godoy i Cristina Ortega Gómez. Confirmant-se, però, el comís del tabac incautat.

Cinquè

Les defenses dels Srs. Manel Gil Godoy i Manuel Espejo Espejo van presentar un recurs de revisió contra la sentència del 20 de juny del 2006 dictada pel Tribunal de Corts.

Sisè

El 27 de maig del 2009, el Tribunal de Corts va dictar un aute que desestimava aquest recurs de revisió, per tal com no es donaven els supòsits de l'article 253 del Codi de procediment penal i que la deminutio capitis apreciada per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia en relació amb el Sr. Jordi Gil Godoy no comportava cap conseqüència en relació amb els demandants, els quals no van mantenir el seu recurs d'apel·lació.

Setè

En resposta al recurs d'apel·lació presentat contra aquesta decisió, el 27 de novembre del 2009, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència en què acordava desestimar el recurs i precisava que el testimoni del Sr. Patrick René Joel Delrieu no havia estat declarat fals, sinó invàlid per un motiu formal com era l'absència de la seva confirmació davant el tribunal a quo i "formava part d'un conjunt d'elements probatoris apreciats distintament i personalment pel Tribunal de Corts en quant a la implicació de cadascú dels acusats."

Vuitè

Les representacions processals respectives dels Srs. Manel Gil Godoy i Manuel Espejo Espejo van presentar un incident de nul·litat d'actuacions en què manifestaven que la sentència a revisar era contradictòria amb la sentència esdevinguda ferma del 2006 i que el testimoni invalidat havia de ser assimilat a un testimoni fals. Afegien que l'absolució d'un co-condemnat era incompatible amb l'associació organitzada de diverses persones.

Novè

El 28 de gener del 2010, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va desestimar aquest incident de nul·litat d'actuacions.

Desè

El 17 de gener del 2010, les representacions processals respectives dels Srs. Manel Gil Godoy i Manuel Espejo Espejo, van interposar un recurs d'empara contra la sentència del 20 de juny del 2006 i contra l'auto del 27 de maig del 2009, dictats pel Tribunal de Corts, i, contra la sentència del 27 de novembre del 2009 i contra l'auto del 28 de gener del 2010, dictats per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per considerar que s'han vulnerat els drets recollits a l'article 10 de la Constitució.

Aquesta part manifesta que el principi d'innocència suposa que la innocència d'una persona no queda desvirtuada si no és per fets provats inequívocs. Els recurrents no han reconegut mai la seva participació en cap fet delictiu i el seu desistiment del recurs d'apel·lació no pot assimilar-se a un reconeixement de culpa, que per sí mateix tampoc seria suficient. En aquesta causa, l'únic testimoni de càrrec va ser invalidat pel fet de no haver declarat davant la vista oral i no haver pogut ser examinat i contradit per les altres parts. Com a conseqüència d'aquest fet, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va absoldre el Sr. Jordi Gil Godoy, ja que va considerar que amb la resta de proves no n'hi havia prou per condemnar-lo.

Els recurrents van ser jutjats en la mateixa causa, pels mateixos fets i amb les mateixes proves que el Sr. Jordi Gil Godoy i, per coherència, s'hauria de concloure que la presumpció d'innocència dels recurrents hauria de ser conservada. En base al principi d'igualtat, pels mateixos fets i circumstàncies, no es pot absoldre un acusat i condemnar els altres. Així mateix, el principi de seguretat jurídica i el dret a un procés degut obliguen a emprar els mateixos paràmetres en els casos invocats.

Pel que fa a l'article 253 del Codi de procediment penal, aquesta part manifesta que el legislador va voler que la revisió procedís en cas que un testimoni no servís, per fals o per invàlid, com és el cas en aquesta causa.

Els recurrents conclouen que s'han vulnerat els seus drets constitucionals, perquè mereixen ser jutjats amb les mateixes garanties de les quals va disposar el Sr. Jordi Gil Godoy.

Per acabar demanen al Tribunal Constitucional que dicti una sentència en què s'atorgui l'empara sol·licitada, que declari que s'han vulnerat els drets a un procés degut i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, el principi d'igualtat, així com el principi de la presumpció d'innocència, que s'anul·lin les resolucions objecte de recurs i que es retrotreguin les actuacions al moment immediatament anterior al pronunciament de la sentència del 20 de juny del 2006, dictada pel Tribunal de Corts.

Onzè

El 4 de març del 2010, el Ministeri Fiscal va presentar un informe mitjançant el qual s'oposava a l'admissió a tràmit d'aquest recurs d'empara, perquè els recurrents pretenen una revisió i reforma de les consideracions jurídiques adoptades en les resolucions d'instància i d'apel·lació, denotant-se de la lectura de les mateixes que estan fonamentades jurídicament i que no són arbitràries, per tant, no hi ha la vulneració de cap dels drets recollits a l'article 10 de la Constitució.

El Ministeri Fiscal comparteix els considerants de la sentència objecte de recurs en relació amb la declaració que el recurs de revisió és un recurs extraordinari contra sentències fermes i obert, únicament, a casos ben delimitats i no extensius, destinats essencialment a evitar un error judicial i previstos només en quatre supòsits (article 253 del Codi de procediment penal). El Ministeri Fiscal considera que la situació d'autes no correspon a cap d'aquests supòsits.

Pel que fa a la vulneració del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, el Ministeri Fiscal estima que les resolucions impugnades contenen un raonament suficient jurídic i fonamentat, del qual es pot desprendre que la decisió no és arbitrària.

A més, destaca que els recurrents actuals no van presentar recurs d'apel·lació contra la sentència que els condemnava i no poden ara queixar-se de la seva pròpia inacció, intentant utilitzar la via de l'empara per obtenir una revisió i reforma de les consideracions jurídiques adoptades en les resolucions definitives.

Així doncs, el Ministeri Fiscal sol·licita la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2010-6-RE.

Fonament jurídic únic

La primera qüestió que hem de considerar és la de saber si es pot admetre a tràmit, o en quina mesura es pot fer, l'empara interposada pels Srs. Manel Gil Godoy i Manuel Espejo Espejo. El recurs s'ha format contra quatre resolucions judicials: 1) la sentència del Tribunal de Corts del 20 de juny del 2006; 2) l'aute del 27 de maig del 2009, per aquest mateix Tribunal; 3) la sentència del 27 de novembre del 2009, de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia; i, 4) l'aute del 28 de gener del 2010, dictat per aquest darrer.

Pel que fa a la sentència del Tribunal de Corts del 20 de juny del 2006, es va condemnar els dos recurrents en empara com a responsables, en concepte d'autors, dels delictes majors continuats d'exportació il·lícita o tràfic de mercaderies sensibles a la pena de 18 mesos de presó condicional i 20.000,00 euros de multa cadascun. Aquests dos condemnats, a diferència d'un altre condemnat, el Sr. Jordi Gil Godoy, es van conformar amb aquesta condemna i van desistir dels seus recursos d'apel·lació.

El Sr. Jordi Gil Godoy, condemnat pel mateix delicte en la sentència, a 18 mesos de presó ferma i a 30.000,00 euros de multa no va procedir de la mateixa manera, ja que, després d'haver impugnat, sense èxit, en apel·lació la sentència condemnatòria, va presentar un recurs d'empara i aquest Tribunal Constitucional, mitjançant la sentència del 7 de setembre del 2007 (causa 2007-12-RE), va estimar el seu recurs per considerar que s'havia vulnerat el seu dret a la presumpció d'innocència.

Per contra, els recurrents actuals en empara no van mantenir la seva apel·lació contra la sentència condemnatòria del 2006 i només fou més endavant quan van optar per presentar un recurs de revisió contra la sentència esmentada. Aquesta revisió va ser desestimada per l'aute del Tribunal de Corts del 27 de maig del 2009.

A la vista de tot això, sembla clar que l'empara contra la sentència condemnatòria originària, dictada pel Tribunal de Corts del 20 de juny del 2006, no pot ser admesa a tràmit, pel fet que aquella sentència va esdevenir ferma i no es va esgotar la via ordinària prèvia ni interposar l'empara en els 15 dies hàbils a partir de la notificació de la darrera resolució desestimatòria, com ho exigeix l'article 88.1 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

El fet d'haver impugnat, més tard i en revisió, la sentència del 20 de juny del 2006, ja ferma, no reobre per sí mateix –atès el caràcter excepcional del recurs de revisió contra les sentències fermes– el termini preclusiu per acudir a la via de l'empara.

Això no és un obstacle per entrar a conèixer l'empara davant de les resolucions restants –sentència i autes– partint de la sentència recaiguda en la revisió –impugnada en el termini degut– i les

resolucions judicials subsegüents, però no la dictada en 2006.

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2010-6-RE, interposat per les representacions processals respectives dels Srs. Manel Gil Godoy i Manuel Espejo Espejo contra la sentència del 20 de juny del 2006, dictada pel Tribunal de Corts.

Segon

Admetre a tràmit el recurs d'empara 2010-6-RE, interposat per les representacions processals respectives dels Srs. Manel Gil Godoy i Manuel Espejo Espejo contra l'aute del 27 de maig del 2009, dictat pel Tribunal de Corts, contra la sentència del 27 de novembre del mateix any i contra l'aute del 28 de gener del 2010, dictats per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia.

Tercer

Notificar aquest aute a les representacions processals respectives dels recurrents, al president del Tribunal de Corts, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

Quart

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 12 d'abril del 2010.

Carles Viver Pi-Sunyer Pierre Subra de Bieusses

President

Vicepresident

Didier Maus

Juan A. Ortega Díaz-Ambrona

Magistrat

Magistrat